

การศึกษาผลของการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการจัดการศึกษา ที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2557

Study of the Effect of Using the ASEAN Academic Calendar in Educational Management on Students of KhonKaen University, Academic Year 2014

เนตรนภา เจนเจริญ^{1*} สมโภชน์ ถิ่นปรุ¹ และ พีรณัฐ เอี่ยมทอง¹
Netnapa Chencharoen^{1*}, SomphottThinpru¹ and PiranutAimthong¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการจัดการศึกษาที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการทำปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 386 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผลที่มีต่อนักศึกษาเป็นไปในด้านลบมากกว่าในด้านบวก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D.=0.52) ด้านสังคม พบว่า มีผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D.= 0.88) ด้านการใช้พลังงาน พบว่ามีผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D.=0.73) และผลกระทบด้านการอนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกษตรกรไทย พบว่า มีผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$, S.D.=0.85) เช่นเดียวกัน สำหรับแนวทางแก้ไข ได้มีข้อเสนอแนะให้จัดปฏิทินการศึกษาเหมือนเดิมหรือเปิด ปิดภาคการศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพอากาศและภูมิศาสตร์ของประเทศ รวมทั้งให้สอดคล้องกันกับทุกระดับการศึกษาและเหมือนกันทั่วประเทศ

คำสำคัญ: ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ผลกระทบ ข้อเสนอแนะ

Abstract

This research aims to study the effect of using the ASEAN educational calendar to conduct education management that influence to the students of KhonKaen University in the academic year 2557 as well as the problems, obstacles and the solutions for development and improvement of the KKU educational calendar preparation process were included. This survey research was collected data from the 386 student questionnaires. The research found that an overview of the effects were more negative than positive in terms of teaching and learning management with a high level ($\bar{x} = 3.72$, S.D.=0.52). Social effect also was found with a high level ($\bar{x} = 3.55$, S.D.=0.88). And the high level ($\bar{x} = 3.60$, S.D.= 0.85) of the effect on energy consumption was presented. For the solutions, the students proposed to reorganize the study calendar as before, to be with property climate and in accordance with all educational levels.

Keywords: ASEAN academic calendar, effects, suggestion

¹ สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นขอนแก่น 40002

¹ Bureau of Academic Administration and Development, KhonKaen University, KhonKaen, 40002

*Corresponding author: e-mail: cnetna@kku.ac.th

Received: 8 January 2019, Revised: 22 February 2019, Accepted: 15 March 2019, Published: 29 April 2019

บทนำ

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ซึ่งเดิมมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการจัดการศึกษาแบบทวิภาคและเปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย ในประมาณปลายเดือนพฤษภาคม หรือต้นเดือนมิถุนายนของทุกปี ผลจากการประชุมสามัญของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555 ณ มหาวิทยาลัยนครพนม มีความคิดเห็นให้แต่ละมหาวิทยาลัย ทำการปรับการเปิดภาคเรียนของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปีการศึกษา 2558 ซึ่งปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนนั้น ถือกำเนิดจากวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน กล่าวคือ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และ วัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรมและการวิจัยและส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (กองอาเซียน 4 และกรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ, 2558) และจากที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยดังกล่าว มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงมีนโยบายให้ดำเนินการในปีการศึกษา 2557 โดยเปิดเรียนต้นเดือนสิงหาคม 2557 และสำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ ในฐานะผู้ดำเนินการด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้ดำเนินการจัดทำปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งต้องสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นระดับปริญญาตรี พ.ศ.2555 และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ดังนั้น จึงได้มีการปรับการเปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นแบบอาเซียน กล่าวคือ เปิดภาคการศึกษาต้น ระหว่างเดือน สิงหาคม – ธันวาคม 2557 และเปิดภาคการศึกษาปลาย ระหว่างมกราคม – พฤษภาคม 2558 และมีการเปิดภาคการศึกษาพิเศษ ระหว่างเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2558 อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมา (ปี 2556-2557) ได้มีการกล่าวถึงผลกระทบของการเลื่อนการเปิด-ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัยในวาระต่างๆ กันหลายครั้ง เช่น ในการจัดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ผลกระทบ ทางเลือก และทางออกเกี่ยวกับการเลื่อนเปิด-ปิดภาคเรียนของสถาบันการศึกษา ที่มุ่งเตรียมพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจัดโดยนิสิตระดับปริญญาตรีบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 (ในเวลาราชการ) สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2556 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทาง ข้อเสนอแนะและบทสรุป ที่จะนำไปสู่ทางออกในการเปลี่ยนแปลง การเปิด-ปิดภาคเรียนที่เหมาะสมต่อบริบทการศึกษาไทย และในการศึกษาผลกระทบจากการเปิดปิดภาคเรียนตามประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดย บรรจบ (2557) กล่าวว่า อาจเกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอนและการวิจัยทางการเกษตรที่ต้องปลูกพืชตามฤดูกาล รวมทั้งการฝึกงานหรือการฝึกสอนของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และอาจมีข้อเสียหรืออุปสรรคสำหรับประเทศไทย เช่น สภาพอากาศช่วงฤดูร้อนไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอน ต้องใช้เครื่องปรับอากาศและเสียค่าไฟฟ้ามากกว่าปกติ รวมทั้ง ธีระพร (2554) ได้กล่าวในเรื่องการปรับเปลี่ยนในการเปิดภาคเรียนตามอาเซียนเหมาะสมหรือไม่ ว่าประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา คือ ความเหมาะสมของวิถีชีวิตของคนแต่ละประเทศที่กำหนดช่วงเวลาการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศ รวมถึงวิถีชีวิตของการทำงานด้วย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการที่จะศึกษาถึงผลของการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ในการจัดการศึกษาที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าจะมีผลกระทบเป็นไปในทางบวกหรือทางลบอย่างไร รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการจัดการการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการจัดการศึกษา ที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา กำหนดเนื้อหาการศึกษาถึงผลกระทบที่ได้รับทั้งทางบวกหรือทางลบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคม ด้านการใช้พลังงาน และด้านการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกษตรกรไทย
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ทุกชั้นปี ที่ลงทะเบียนเรียน ภาคการศึกษาปลาย ในปีการศึกษา 2557 (ยกเว้นวิทยาเขตหนองคาย)
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการศึกษาวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม 2558

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 26,814 คน (ยกเว้นวิทยาเขตหนองคาย) คำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยสูตรของ TaroYamane (1973) (บุญชม, 2545) ได้จำนวน 394 ตัวอย่าง จึงกำหนดให้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามคณะ จำนวน 400 ตัวอย่าง แต่ได้รับการส่งคืนกลับจำนวน 386 ตัวอย่าง จึงได้นำมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1: ข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่างบางประการ

ตอนที่ 2: ผลที่ได้รับจากการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการดำเนินการจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคม ด้านการใช้พลังงาน และด้านการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกษตรกรไทย โดยกำหนดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญของผลที่ได้รับใน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3: ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) Version 19 โดยสถิติใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับตามแบบของ Likert (ประคอง, 2542) ได้แก่ มีผลที่ได้รับในระดับมากที่สุด ในระดับมาก ในระดับปานกลาง ในระดับน้อย และในระดับน้อยที่สุดโดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.50-5.00	หมายถึง	มีผลที่ได้รับในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.50-4.49	หมายถึง	มีผลที่ได้รับในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.50-3.49	หมายถึง	มีผลที่ได้รับในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.50-2.49	หมายถึง	มีผลที่ได้รับในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.49	หมายถึง	มีผลที่ได้รับในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การศึกษาผลของการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการจัดการศึกษาที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 มีผลการศึกษา ดังนี้

1. สำหรับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างบางประการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.1 ที่เหลือเป็นเพศชายร้อยละ 32.9 นอกจากนี้ ร้อยละ 96.6 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 3.4 เป็นระดับบัณฑิตศึกษา (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะบางประการของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนทั่วไป	จำนวน (N=386)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	127	32.9
หญิง	259	67.1
รวม	386	100.0
ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	373	96.6
ระดับบัณฑิตศึกษา	13	3.4
รวม	386	100.0

2. ผลการวิจัยจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับผลของการปรับใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 ในด้านต่างๆ (ตารางที่ 2) ดังนี้

1) *ด้านการจัดการเรียนการสอน* พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่ามีผลกระทบในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ สภาพอากาศที่ร้อน ทำให้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้อย่างมาก ($\bar{x} = 4.12, S.D.=0.96$) การจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศ ($\bar{x} = 4.04, S.D.=0.95$) และ การเปิด-ปิดภาคการศึกษาของมหาวิทยาลัยกับสถาบันการศึกษาชั้นพื้นฐานหรือโรงเรียนที่ไม่ตรงกัน ทำให้นักศึกษาต้องมีความยุ่งยากในการจัดการเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.77, S.D.=0.90$) เป็นต้น

2) *ด้านสังคม* พบว่า การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษา แบบอาเซียนที่มีเวลาไม่ตรงกับโรงเรียน ทำให้มีปัญหาและผลกระทบในระดับมากในเรื่อง การขาดโอกาสในการทำกิจกรรมกับครอบครัว ($\bar{x} = 3.87, S.D.=0.99$) และมีผลกระทบในระดับปานกลาง ได้แก่ ทำให้นักเรียนที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีช่วงเวลาที่ไม่ต้องเรียนนานเกินไป มีโอกาสที่จะถูกชักชวนเข้าสู่อบายมุข ยาเสพติด เด็กกลุ่มรถแข่ง หรืออาชญากรรมได้ง่าย ($\bar{x} = 3.47, S.D.=1.03$) และการปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนที่ไม่ตรงกับโรงเรียนของพี่น้องและอาชีพของบิดามารดา ทำให้นักเรียนครอบครัวมีปัญหา เนื่องจากมีช่วงเวลาหยุดเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันที่ไม่ตรงกัน ($\bar{x} = 3.31, S.D.=1.11$) ตามลำดับ

3) *ผลกระทบด้านการใช้พลังงาน* พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่ามีผลกระทบในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการใช้พลังงานไฟฟ้าในที่พักอาศัย เช่น หอพักนักศึกษา มีสภาพอากาศที่ร้อน มีการใช้เครื่องปรับอากาศมากขึ้น ($\bar{x} = 4.21, S.D.= 0.85$) รองลงมา คือ มีการใช้เครื่องปรับอากาศในห้องที่ใช้ในการเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการ มีการเปิดเครื่องปรับอากาศมากขึ้นด้วย ($\bar{x} = 4.16, S.D.=0.86$) และ ทำให้มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานไฟฟ้าและพลังงานน้ำอย่างมากด้วย ($\bar{x} = 4.09, S.D.=0.89$)

4) *ผลกระทบด้านการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกษตรกรไทย* พบว่า การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับฤดูกาลเพาะปลูกของประเทศไทย มีผลกระทบในระดับมากเนื่องจาก ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จากเกษตรกร/ชาวสวนในพื้นที่ ($\bar{x} = 3.61, S.D.=0.92$) รองลงมาคือ ทำให้นักศึกษาขาดการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตเกษตรกรไทย เช่น ประเพณีลงแขก ดำนา การเกี่ยวข้าว เป็นต้น เนื่องจากช่วงเวลาที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.60, S.D.=0.92$)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นถึงผลการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนที่มีผลกระทบต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคม ด้านการใช้พลังงาน และด้านการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกษตรกรไทย

ด้านการจัดการเรียนการสอน	X	S.D.	ระดับผลกระทบ
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
การปรับปรุงปฏิทินการศึกษาตามแบบอาเซียน กับผลกระทบด้านการเรียนของนักศึกษา	3.56	1.02	มาก
ผลของการปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนไม่ครบทุกระดับการศึกษา (เช่น ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาไม่เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนเฉพาะระดับอุดมศึกษา)	3.63	0.94	มาก
ผลกระทบต่อจัดการเรียนของนักศึกษาที่สภาพภูมิอากาศ	4.12	0.96	มาก
ผลกระทบจากการเปิด-ปิดภาคการศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่ไม่ตรงกันกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.77	0.90	มาก
การจัดการเรียนการสอนกับผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศของประเทศ	4.04	0.95	มาก
ภาคการศึกษาปลายที่มีวันหยุดมาก กับผลกระทบต่อเรียนของนักศึกษา	3.55	1.05	มาก
ภาคการศึกษาปลาย มีการเกณฑ์ทหารประจำปีทำให้นักศึกษาต้องลาเรียนเพื่อไปเกณฑ์ทหาร มีผลกระทบต่อเวลาเรียนของนักศึกษา	3.77	0.98	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับผลกระทบในการกำหนดวันจับสลากของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อخذใช้ทุนของนักศึกษา	3.67	0.89	มาก
การทดลองทางวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการเมื่อมีการปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับผลกระทบต่อเกี่ยวกับข้อมูลการทดลอง	3.43	0.91	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการศึกษาภาคสนามที่ต้องปรับเวลาตาม	3.77	0.92	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะการจัดการฝึกงานสายงานด้านพืช	3.77	0.90	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการฝึกงานของนักศึกษาตามโครงการสหกิจศึกษา	3.70	0.93	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการปฏิบัติงานในวิชาโครงการทัศนกรรมโรงเรียน ที่ช่วงเวลาเรียนไม่ตรงกันกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย	3.62	0.86	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับกิจกรรมศึกษาดูงาน การจัดการเรียนการสอน การทดลองสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.72	0.88	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการรวบรวมงานวิจัย การนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่เป็นแหล่งเรียนรู้/ฝึกงาน	3.76	0.87	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรการเรียนการสอน ที่ต้องให้นักศึกษาเข้ามาช่วยเหลืองาน	3.71	0.88	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันภาษาไทยแห่งชาติ วันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ	3.68	0.95	มาก
เฉลี่ย	3.72	0.52	มาก
ด้านสังคม			
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ที่ไม่ตรงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับโอกาสในการทำกิจกรรมกับครอบครัว	3.87	0.99	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับโอกาสในการถูกชักชวนเข้าสู่อบายมุขของนักเรียนที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	3.47	1.03	ปานกลาง
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ที่ไม่ตรงกับโรงเรียนของพี่หรือน้อง และอาชีพพ่อแม่ กับความสัมพันธ์ในสถาบันครอบครัว	3.31	1.11	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.55	0.88	มาก
ด้านการใช้พลังงาน			
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการใช้เครื่องปรับอากาศในห้องที่ใช้ในการเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการ	4.16	0.86	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการใช้พลังงานไฟฟ้าในที่พักอาศัย เช่น หอพักนักศึกษา	4.21	0.85	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับการใช้พลังงานน้ำ เช่น น้ำประปา และน้ำที่ใช้ในการทดลองในการศึกษาภาคการเกษตร	3.84	1.01	มาก
การเปลี่ยนแปลงปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานไฟฟ้า และพลังงานน้ำ	4.09	0.89	มาก
ด้านการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเกษตรกรไทย			
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน กับโอกาสเรียนรู้ของนักศึกษาจากการปฏิบัติจริงในระดับเกษตรกร/ชาวสวน	3.61	0.92	มาก
การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนกับโอกาสในการทำกิจกรรมส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมไทย ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตเกษตรกรไทยของนักศึกษา เช่น ประเพณีลงแขก ดำนา การเกี่ยวข้าว เป็นต้น	3.60	0.92	มาก
เฉลี่ย	3.60	0.85	มาก

3. สำหรับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขนั้น พบว่า มีประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรค ทั้งหมด 93 ราย ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่

1) การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน โดยเฉพาะการเปิดภาคการศึกษาปลาย มีสภาพอากาศร้อน ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียน เป็นผลให้มีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น และมีปัญหาในการทำกิจกรรมกลางแจ้ง จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.9

2) การเปิดภาคเรียนซึ่งตรงกับฤดูฝนและฤดูร้อน ทำให้มีอุปสรรคยากลำบากในการเดินทางไปเรียนและในการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ที่มีลมฝนตกบ่อยครั้ง มีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.4

3) การเปิดเรียนในภาคการศึกษาปลาย จะมีวันหยุดทางราชการมาก เช่น วันสงกรานต์ ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง และเรียนได้ไม่เต็มที่ จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9

4) การเปิด ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย ไม่ตรงกันกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในบางมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ เช่น กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมแนะแนวการศึกษา รวมทั้งนักศึกษาที่มีวิชาชีพด้านครู ที่มีระยะเวลาไม่ตรงกับทางโรงเรียน เป็นต้น จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.7

5) การเปิด ปิด ภาคการศึกษาตามปฏิทินแบบอาเซียน ทำให้การเรียนด้านเกษตรกรรม การเรียนไม่ตรงกับฤดูกาลการเพาะปลูก ทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ เป็นต้น จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.7

ส่วนแนวทางแก้ไขของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ที่ให้ความคิดเห็นจำนวน 44 ราย มีประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่

1) ควรเปิดภาคการศึกษาเหมือนเดิม หรือควรจัดปฏิทินการศึกษาเหมือนเดิม จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.8

2) ควรเปิด ปิดภาคการศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพอากาศและภูมิศาสตร์ของประเทศ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7

3) ควรเปิด ปิดภาคการศึกษาให้สอดคล้องทุกระดับการศึกษา และควรทำทุกสถาบันให้เหมือนกันทั่วประเทศ 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.5

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า มีผลกระทบสอดคล้องกันกับ ผลการประชุมสรุปความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเลื่อนกำหนดเปิดเทอมเป็นเดือนสิงหาคม ของคณะกรรมการบริหารและประสานงานวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2558 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2558 ที่กล่าวว่า ผลการดำเนินงานในระยะ 1 ปีการศึกษาที่ผ่านมา ไม่เป็นไปตามคาดหวัง ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอน ที่อยู่ในช่วงหน้าร้อน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนลดลง การทดลองปลูกพืชด้านการเกษตรเกิดปัญหาในการดูแลรดแปลงผักทดลอง ช่วงสงกรานต์มีวันหยุดติดต่อกันหลายวันทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนการสอน รวมทั้งการฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ การฝึกสอนมัธยมศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ ที่มีเวลาการฝึกไม่ตรงกับช่วงเปิดเทอมของโรงเรียน และเสนอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามเดิม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของการเปิด-ปิดภาคเรียนตามอาเซียน ซึ่งที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย(ปอมท.) (2562) สมัยสามัญครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2558 มีมติเห็นชอบรับรองผลการศึกษาที่พบว่า คณาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน และนักศึกษา ไม่เห็นด้วยกับการเปิด-ปิดภาคเรียนตามอาเซียน ร้อยละ 73.2 63.0 และ 60.9 ตามลำดับ และให้ความเห็นว่า การเปิด-ปิดภาคเรียนตามอาเซียนนั้น เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน เพราะไม่สอดคล้องกับบริบทของสภาพอากาศ ห้องเรียนมีอากาศร้อน ต้องใช้เครื่องปรับอากาศเพิ่มมากขึ้น และการมีวันหยุดค่อนข้างมากทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อเสนอแนะเบื้องต้นของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อผลกระทบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ซึ่งทุกรายที่มีปัญหาเสนอให้มหาวิทยาลัย

กลับไปใช้การเปิด-ปิดภาคการศึกษาเหมือนเดิม และมีในบางรายที่มีการเสนอแนะเพิ่มเติมหากยังไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนการเปิด-ปิด ภาคการศึกษา ได้แก่ ควรปรับปรุงห้องเรียนให้อุณหภูมิเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อม ควรเปิด-ปิดภาคการศึกษาให้ตรงกันทุกระดับการศึกษาและควรทำให้เหมือนกันทุกสถาบัน ควรมีการสำรองน้ำหรือมีเครื่องสำรองไฟฟ้าให้เพียงพอ

สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรที่จะได้มีการศึกษาต่อยอดถึงผลกระทบที่เกี่ยวกับความสอดคล้องกับการสมัครเข้าทำงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และผลสัมฤทธิ์ของบัณฑิตที่ได้จบการศึกษาโดยใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน รวมทั้งการวิจัยผลกระทบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มอื่นๆ เช่น นักศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือจากอาจารย์และนักวิจัยจากประเทศกลุ่มอาเซียนเหล่านั้นด้วย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผลของการใช้ปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียนในการดำเนินการจัดการศึกษา ในปีการศึกษา 2557 มีผลกระทบต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นไปในด้านลบมากกว่าด้านบวก โดยในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ไม่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศ และการเปิด-ปิดภาคการศึกษาที่ไม่ตรงกันกับสถาบันการศึกษาชั้นพื้นฐาน ทำให้มีความยุ่งยากในการจัดการมากขึ้น ด้านสังคม พบว่า นักศึกษาขาดโอกาสในการทำกิจกรรมกับครอบครัวและทำให้นักเรียนที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีช่วงเวลาที่ไม่ต่อเนื่องนานเกินไปมีโอกาสที่จะถูกชักชวนเข้าสู่อบายมุข หรือ อาชญากรรมได้ง่าย รวมทั้งทำให้สถาบันครอบครัวมีปัญหาเนื่องจากมีช่วงเวลาหยุดเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันที่ไม่ตรงกัน ด้านการใช้พลังงาน พบว่า การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ทำให้มีการใช้พลังงานไฟฟ้าในที่พักอาศัย เช่น หอพักนักศึกษา ในห้องที่ใช้ในการเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการ มีการเปิดเครื่องปรับอากาศมากขึ้น ทำให้มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานไฟฟ้าและพลังงานน้ำอย่างมาก ด้านการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตเกษตรไทย พบว่า การปรับเปลี่ยนปฏิทินการศึกษาแบบอาเซียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับฤดูกาลเพาะปลูกของประเทศไทย ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จากเกษตรกร/ชาวสวนในพื้นที่ และขาดการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตเกษตรไทยสำหรับปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขนั้น พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ การเปิดภาคการศึกษาปลาย มีสภาพอากาศร้อน ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียน เป็นผลให้มีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น และมีปัญหาในการทำกิจกรรมกลางแจ้งรวมทั้งการเปิดเรียนในภาคการศึกษาปลาย มีวันหยุดทางราชการมาก เช่น วันสงกรานต์ ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง และเรียนได้ไม่เต็มที่ การเปิด ปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย ไม่ตรงกันกับการศึกษาชั้นพื้นฐาน และในบางมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ เช่น กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมแนะแนวการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ผลการวิจัยฉบับนี้สามารถดำเนินการและสำเร็จลุล่วงได้ไปด้วยดี ด้วยความกรุณาของสำนักบริหารและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะกรรมการวิจัยสถาบันสำนักบริหารและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนทุนวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้การทำวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมนา นิระ ที่ปรึกษาโครงการวิจัยที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ตลอดการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนทีมงานนักวิจัย และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน

สุดท้ายนี้ ต้องขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้จนสามารถจัดทำเป็นเล่มฉบับสมบูรณ์ได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ. 2558. ความเป็นมาของอาเซียน. [Online]. Available: [http:// www.mfa.go.th/asean/](http://www.mfa.go.th/asean/) (สืบค้นเมื่อสิงหาคม 2558).
- กองอาเซียน 4 กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ. 2558. ความร่วมมือด้านการศึกษา. [Online]. Available: http://www.baanjomiyut.com/library_2/asean_community/44.html. (สืบค้นเมื่อสิงหาคม 2558).
- ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย. 2562. เอกสารรายงาน ความคิดเห็น “การเปิด-ปิดภาคเรียนตามอาเซียน ของมหาวิทยาลัยสมาชิกที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.) เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ) เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2559 [Online]. Available: <http://www.cufst.org/images/pdf/A0003.pdf>. (สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2562)
- ธีระพร วีระถาวร. 2554. การปรับเปลี่ยนการเปิดภาคเรียนตามอาเซียน เหมาะสมหรือไม่. หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 : หน้า 6
- บรรจบ ภิญโญคำ. 2557. ผลกระทบจากการเปิด-ปิดภาคเรียนตามประชาคมอาเซียน ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 42: 63-77.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง วรรณสุด. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2558. ระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการจัดการศึกษาชั้นระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2555.[Online]. Available:<http://reg.kku.ac.th/registrar/News.asp?webmsgid=224110> (สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2558).
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2558. ระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการจัดการศึกษาชั้นระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. [Online]. Available: <http://gsbooks.gs.kku.ac.th/58/mt58/files/m02.pdf>. (สืบค้นเมื่อสิงหาคม 2558).